

Meddelelse af udgangstilladelse efter 1. og 2. pkt. er efter 3. pkt., betinget af, at fare for misbrug ikke kan antages at foreligge.

Efter § 35, stk. 2, 2. pkt., kan der, når det anses for formålstjenligt, og fare for misbrug ikke kan antages at foreligge, meddeles tilladelse til ophold uden for anstalten til deltagelse i undervisning eller til beskæftigelse hos arbejdsgiver.

I denne bestemmelses oprindelige udformning fra 1965 var adgangen til at få udgang forbeholdt indsatte med længerevarende straf, og bestemmelsen gav kun adgang til arbejde hos en arbejdsgiver uden for anstalten. Bestemmelsen blev i praksis fortolket således, at natten (fritiden) skulle tilbringes i fængsel eller arresthus (frigang). For så vidt angår indsatte i ungdomsfængsler gav en tilsvarende bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 3, mulighed for også at tillade ophold uden for anstalt mv. om natten (udstationering).

§ 35, stk. 2, 2. pkt., fik sin nuværende udformning i 1973 i forbindelse med ophævelsen af de strafferetlige særforanstaltninger, jf. lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. og af lov om rettens pleje (Strafferetlige særforanstaltninger m.m.). Samtidig ophævedes forbeholdet med hensyn til straffetidens længde. Efter forarbejderne burde foruden faren for misbrug alene tilladelsens formålstjenlighed med henblik på den indsattes resocialisering være afgørende.

Straffelovens regler om udgang suppleres af fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 24, hvorefter Direktoratet for Kriminalforsorgen fastsætter regler om udgang. Det skal indgå i institutionens almindelige overvejelser, om der bør gives indsatte, der efter disse regler har mulighed herfor, tilladelse til udgang af hensyn til deres oplæring, uddannelse eller beskæftigelse.

Nærmere regler om udgang er fastsat i Justitsministeriets cirkulære nr. 31 af 18. marts 1986 med senere ændringer om udgang til indsatte (udgangscirkulæret) og i vejledning af 10. januar 1994 om udgang for afsonere.

Cirkulæret indeholder i *kapitel I* (§§ 1-14) en række fællesregler om udgang, herunder bl.a. vedrørende kompetencen til at meddele tilladelse til udgang. Efter cirkulærets *kapitel I* er udgangstilladelse betinget af, at der ikke kan antages at foreligge fare for misbrug, og at der foreligger et godkendt formål med udgangen. For udgangstilladelse gælder en række faste vilkår, og der kan herudover fastsættes særlige vilkår for den enkelte udgangstilladelse. Endvidere skal der i visse tilfælde indhentes en udtalelse fra politiet, inden der gives tilladelse til udgang uden ledsagelse.

Kapitel II-VI indeholder regler om de enkelte former for udgang.

Kapitel II (§§ 15-23) vedrører udgang med henblik på beskæftigelse hos arbejdsgiver eller deltagelse i undervisning mv.

Kapitel III (§§ 24-30) omhandler udgang med henblik på besøg hos bestemte personer mv., og *kapitel IV* (§§ 31-33) giver mulighed for udgang til særlige formål, f.eks. med henblik på at besøge nærstående personer, som er alvorligt syge, eller tilstedeværelse ved en nærstående persons begravelse.

Kapitel V (§§ 34-36) fastsætter regler om udgang i forbindelse med besøg, og endelig indeholder *kapitel VI* (§§ 37-40) regler om udgang med henblik på deltagelse i udflugter mv.

Om udgangscirkulæret mv. henvises nærmere til 1989-betænkningen, s. 191-207. Det bemærkes herved, at udgangscirkulæret er ændret på visse punkter i forhold til betænkningen.

Bl.a. blev der i 1992 og 1993 indført krav om skærpet kontrol af udgangsadressen i tilfælde, hvor der er spørgsmål om at meddele udgangstilladelse til indsatte med længerevarende straf for personfarlig kriminalitet. Ændringerne medførte også, at der skulle udvises større tilbageholdenhed med at tillade weekendudgang til besøg hos personer, hvis tilknytning til den indsatte er begrænset.

I 1994 skete der en præcisering af udgangscirkulærets § 10 med henblik på at tydeliggøre, at der kan forekomme tilfælde, hvor retshåndhævelsessensens bevirker, at en indsat ikke kan meddeles udgangstilladelse, selv om de tidsmæssige betingelser er opfyldt, og der ikke antages at være risiko for misbrug af udgangen.

I 1997 er der gennemført en skærpelse af procedurereglerne i sager om langtidstdømte, hvor institutionen og politiet er uenige om, hvorvidt den pågældende skal have tilladelse til udgang. Ændringerne indebærer, at sagen i sådanne tilfælde skal forelægges direktionen i Direktoratet for Kriminalforsorgen med en redegørelse, der konkret angiver de særlige grunde, som efter institutionens opfattelse taler for at give udgangstilladelse trods politiets indvendinger. Indstillingen skal afgives af vedkommende fængselsinspektør.

Senest er udgangscirkulæret i marts 1999 blevet ændret, så der nu tillige skal foretages en skærpet misbrugsvurdering i de tilfælde, hvor den dømte i forbindelse med det nuværende ophold ikke er mødt til afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen.

Herudover kan det nævnes, at det i Justitsministeriets cirkulære nr. 29 af 5. januar 1999 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens an-